

Ötletek a Rejtett képek 1. kiadvány felhasználásához

Highlights™

Rejtett képek™

1.

Egy vidám délután és sok más fejtörő

Több mint

250

elrejtett tárgy!

MRO
historia

Impresszum

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ ÉS AJÁNLÁS A REJTETT KÉPEK-SOROZAT ELSŐ RÉSZÉHEZ

2018

Szerző: Bogár Mariann és Vadkerti-Tóth Veronika

Kiadja a RAABE KLETT Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft.

1116 Budapest, Temesvári u. 20. Levélcím: 1439 Budapest, Pf. 727

Telefon: (06-1) 320-8632 Fax: (06-1) 349-8773

Internet:

www.raabe.hu – RAABE webáruház

Felelős kiadó: Szaniszló Szilvia ügyvezető igazgató

Kiadói szerkesztő: Benda Luca

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	3
2. MIÉRT JÓK A REJTETT KÉPEK?	3
3. MILYEN KOROSZTÁLYNAK AJÁNLUK?	4
4. KIKNEK AJÁNLUK?	5
5. HOGYAN HASZNÁLJUK?	5
6. FEJLESZTÉSI TERÜLETEK	6
7. JÁTÉKÖTLETEK	6
8. ÖSSZEGZÉS	9

BOGÁR MARIANN

gyógypedagógus–logopédus

VADKERTI-TÓTH VERONIKA

gyógypedagógus–logopédus

A módszertani útmutató segítséget nyújt a Rejtett képek 1. – Egy vidám délután és sok más fejtörő című foglalkoztató füzetünk használatához. Hasznos ötleteket, játékleírásokat adunk, melyek segítségével változatosabbá tehetőek az óvodai és iskolai foglalkozások.

1. BEVEZETÉS

A gyógypedagógiai, logopédiai munka alkalmat ad arra, hogy a fejlesztés során a gyermekekkel **közeli kapcsolatba kerülhessünk, biztonságot és jó légkört teremtve számukra.** Ehhez arra van szükség, hogy a szakember „jól legyen”, vidáman végezze munkáját, örömét lelje abban, amit csinál.

A rutin elkerülése érdekében sokszor **szükség van az újításra.** Az újítás **új módszerek, játékok, feladatok alkalmazásában nyilvánul meg.** Nyitottságra és éberségre van szükség ahhoz, hogy felfedezzünk egy-egy ismeretlen, de üdítőnek ható érdekességet, amiről azt gondoljuk, hogy közös élményt szerez a gyerekeknek és nekünk.

Az új dolgok tesztelésére a gyerekek a legalkalmasabbak. A velük való foglalkozás során igen hamar kiderül az újításról, hogy kiállja-e a próbát vagy sem. Ha kiállja, akkor a gyerekek kéri, „rendelik” minden órán.

Ilyen játéknak bizonyult a „keresős”, hivatalos nevén a **Rejtett képek-sorozat.** A terápia végén, jutalomként, jól bevált módszerként lehet alkalmazni. Ha egy gyerek nagyon rákap, akkor a számára kicsit mechanikusabb, kötelezőbb feladatot is képes szó nélkül végigküzdeni az óra végén kecsegtető jutalom ellenében.

2. MIÉRT JÓK A REJTETT KÉPEK?

A világ megismerésében nagy szerepet játszanak az érzékszerveink. A rejtett képek kapcsán a **szem működésére** helyeződik a hangsúly. A szem fixálási képessége óvodáskor végére, 6-7 éves korra alakul ki. Ezzel egy időben a gyermek a látását változtatni tudja a háromdimenziós tér és a kétdimenziós sík között. A vizuális észlelés, figyelem, differenciálás, emlékezet részképességek lehetővé teszik a látott dolgok feldolgozását. Látjuk a dolgok alakját, formáját, nagyságát és színét. A megismeréshez és a tanuláshoz, a képességek, készségek kialakulásához nélkülözhetetlen a szem és ezzel együtt a látás jó működése. A látás jó működésének eredménye, hogy képes az alakkonstanciára.

Az alakkonstancia a tárgyak, a formák alakállandósága. A tárgyak és a formák alakját akkor is állandónak tartjuk, ha más irányból és más szögből látjuk. A formák, az iskolában a betűk és a

számok állandó tulajdonságokkal rendelkeznek. A másik, látással kapcsolatos képesség az **alak-háttér megkülönböztetésének képessége**. A sok beérkező vizuális ingerből az agyunk kiemel egyet. Ez fontosabb lesz, mint a körülötte lévő többi inger. Az alak-háttér egymáshoz való viszonya szerepet játszik a lényeges és lényegtelen vizuális inger elkülönítésében.

Fontos, hogy a beérkező vizuális ingerek közül a gyermek ki tudja választani a **fontos információt**, meg tudja különböztetni a lényegtelenről, **lássa meg a hasonlóságot és a különbséget, észrevegye a rész és az egész viszonyát**. Ha nem jól működik ez a képessége, a gyermek elúszik a vizuális ingerek tengerében, nem tud a lényegesre figyelni, az apróbb lényegtelen és jelentéktelen részletek folyamatosan megzavarják a figyelmét. **A Rejtett képek-játék fejleszti a vizuális részképességeket minden területét**. A játékos keresés során be kell azonosítani a keresett formát, folyamatosan az emlékezetben kell tartani, és össze kell hasonlítani a nagy képen látható részletekkel. Nagy örömet okoz, ha rátalálnak az elbújt ábrákra. A játékos keresés a gyermekek **pszichés funkcióira is nagy hatással van**.

A keresés során a gyermek kifejezi érzelmeit, a feladattal kapcsolatos gondolatait. A feladat fejleszti **asszociációs képességét**, mindenről eszébe jut valami, egy-egy dolgot kapcsolatba tud hozni egyéb, számára fontos dologgal.

A pedagógus megismeri a gyermek „tanulási technikáját”, taktikáját, amit a megoldás érdekében alkalmaz. **Nyomon követhető a problémamegoldó képessége**, előbukkannak a **személyiségének jegyei**. A játék adta oldott hangulatban, légkörben átéli a flow örömét, spontán fogalmazza meg érzelmeit, örömét vagy bánatát. Vannak bátor és bátortalan keresők, a játék által mindkét típus sikerélményhez jut, ami által önbizalmuk megerősödik.

Erősödik a kitartás, a figyelem, a koncentráció tartóssága. Általában akkor sem adják fel, ha már elfáradtak vagy megtorpantak, vesztegelnek a keresésben. Addig dolgoznak, amíg az összes ábrát meg nem találják. Ezáltal **nő a kudarcűrő képességük**. Ha nem sikerül egyedül, szívesen fogadják a segítséget.

A közös játék erősíti a gyermek felnőttekbe vetett bizalmát, erősíti a gyerek-felnőtt kapcsolatot. Fontos az együttlét, a kapcsolódás örömeinek megélése. A képek kiszínezése fejleszti a **finommotorikát**, a színezéssel láthatóvá vált képek varázsa igazi élményhez juttatja a gyerekeket.

3. MILYEN KOROSZTÁLYNAK AJÁNLJUK?

A könnyebb, egyszerűbb lapokat már **nagycsoportos óvodások** is szívesen fogadják. A gyerekek könnyen rátanulnak a feladatokra, stratégiákat dolgoznak ki a hatékony keresés érdekében. A kezdeti sikerélményeket követően apró lépésekben haladhatunk az egyre nehezebb feladatok felé. A felső korhatárt nem határoznánk meg, hiszen **a felnőttek is** örömet lelik a keresgélésben. Egy füzetben **különböző nehézségű feladatokat** találunk, ami kiváló lehetőséget ad a **differenciálásra**. A gyermekeknek életkoruk és fejlettségük alapján oszthatjuk ki az egyes feladatlapokat. Sokszor a gyerekek maguk is el tudják dönteni, hogy adott „rejtvény” jó lesz- e nekik. Esetleg még nagyon nehéz, és inkább könnyebbet választanak.

A **kisebbeknek** (óvodások, 1–2. osztály) ajánljuk a következő lapokat: Itt repül a kismadár!, Óriásszendvics, Az élet szép, Koalák és kenguruk, Horgászat a stégről, Hószaurusz, Kroki krikett, Madáretető.

A **nagyobbak** (3–4. osztály) a következőkkel tudnak jól dolgozni: Hokimeccs, Ki nevet a végén?, Mézeskalács készül, Hegyi ösvény, Lubickolás a tóban, Tábori sütögetés, A nagy fürdetés, Elefántcsalád, Könyvfaló, Vízparti parti, Boci, boci tarka.

4. KIKNEK AJÁNLJUK?

- Pedagógusoknak nagyon jól hasznosítható tanítói jutalmazásként. Egy jól sikerült és hatékony óra utolsó tíz percébe be lehet szűrni egy vicces, szórakoztató feladatot.
- Óvodapedagógusoknak. A nagycsoportos óvodások szabad tevékenységét indirekt irányítással lehet a feladatlapos világba terelni. A gyerekek rendkívül élvezik, kisebb csoportokba összeállva is nagyon vidám perceket okoz az együttes munkavégzés, az együtt keresgélés.
- Gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok egyéni és kiscsoportos formában alkalmazhatják.
- Ajánlott mindenfajta mozgásterápia lezárásaként, „asztali” munkához.
- Logopédusok a különböző terápiás foglalkozások végén, akár jutalmazásként használhatják.
- Otthon a szülők a gyermekkel együtt játszhatnak keresőset. Sokkal izgalmasabb, ha együtt keresnek, de ha a gyermek egyedül szeretné megoldani a feladatot, nyugodtan hagyhatják.
- Nagyszülőknél, utazáskor, szabadidő eltöltéséhez, nyári táborokban, erdei iskolákban jó szórakozást nyújt, főleg esős időben, amikor szobai játékra, elfoglaltságra van szükség.

5. HOGYAN HASZNÁLJUK?

Minden feladatot érdemes többféleképpen felhasználni. Mindegyiknek ugyanaz a fő cselekedtetési irányvonala, de több lehetőség rejlik benne.

Minden kép egy-egy téma köré csoportosul, amelyet a cím is jelez. A gyerekekkel a keresés előtt vagy után meg lehet beszélni a képet.

Ki lehet hozzá találni egy mesét vagy egy történetet. Segíthetjük a mesélést kérdésekkel:

- Mi történik a képen?
- Kik a szereplői?
- Melyik lennél te?
- Melyik rész tetszik a legjobban?
- Miért tetszik a kép?
- Mi a vicces benne?
- Milyen a hangulata a képen törtéteknek?
- Mit csinálnál, ha te is ott lennél?

A keresés előtt vagy közben meg kell magyarázni a keresett dolgok jelentését, mert lehet, hogy nem minden kép nevével vannak tisztában. Ezzel a gyermekek **szókincsét is bővítjük**, új szavakat tanulnak meg, hiszen vannak ismétlődő, vagy többször előforduló képek a lapokon.

A megoldás után a gyerekek szeretik elmesélni, hogy mit találtak meg nagyon könnyen, és mit nehezen. Ennek okát közösen megbeszéljük, megindokoljuk. Azt is megbeszéljük, hogy milyen jó módszert használtak a keresés során.

Mire figyeljünk?

A megtalált ábrák kiszínezésénél mindig figyeljünk arra, hogy a gyermek/ tanuló **ne kapkodva, elnagyolva dolgozzon**. Színezése legyen igényes, színes ceruzákat használjon. Így a végén szép alakokat öltenek a képek.

A megtalált ábrákat a lap szélén érdemes mindig áthúzni, jelezvén, hogy már megvannak. Egy-két rejtett kép megtalálása után a kezdeti bizonytalanságok, bátortalanságok megszűnnek, a gyerekek „rátanulnak” a feladatra. Az észlelésük, figyelmük rászokik a keresésre. A feladatokkal eltöltött idő ezért folyamatosan csökken. Nem érdemes hamar túltelíteni a gyerekeket, mert akkor hamar elmúlik a játék okozta izgalom.

6. FEJLESZTÉSI TERÜLETEK

A *Rejtett képek*-kel a következő területeken lehet fejleszteni a gyerekeket:

- vizuális észlelés, figyelem, emlékezet fejlesztése;
- alak-háttér elkülönítése;
- rész-egész viszonyok felismerése;
- finommotorika fejlesztése;
- grafomotorika fejlesztése;
- szem-kéz koordináció fejlesztése;
- logikai gondolkodás fejlesztése;
- szókincs bővítése;
- spontán beszéd fejlesztése.

7. JÁTÉKÖTLETEK

Anyanyelvi órán, nyelvi fejlesztés során:

- Tapsoljuk le a kis képek neveit!
- Hány szótagból áll a szó?
- Hány hangból áll a szó?
- Keresd meg, melyik kis képre gondolk! Tegyé! csillagot mellé! A neve robotosan úgy hangzik, hogy... (a szó szótagolva / a szó hangokra bontva).
- Keresd meg, melyik kis képre gondolk! Tegyé! csillagot mellé! A neve úgy hangzik titkos nyelven, hogy... (csak a magánhangzókat mondjuk).
- Keresd meg, melyik kis képre gondolk! Tegyé! csillagot mellé! A neve úgy kezdődik, hogy... (első szótag, utolsó szótag / első hang, utolsó hang).
- Mondj minden kis képről valamit!

- Mondj minden kis képről egy mondatot!
- Válassz ki 5 kis képet! Karikázd be őket! Mondj 5 összefüggő mondatot ezekkel a képekkel!
- Írj minden kis képről egy-egy mondatot!
- Írj egy 10 mondatos fogalmazást a nagy képről úgy, hogy 5 kis kép is szerepeljen benne.

Fejlesztő célú kérdések:

- Milyen évszak van a képen?
- Hány élőlény van a képen?
- Sorold fel az élettelen dolgokat!
- Hány kis képet találtál meg? Számold meg!
- Mit látsz elöl/hátul/fent/lent?
- Mi van az asztalon? Az asztal alatt? Az asztal mellett?
- Hol van a ...?
- Melyik kis kép nem illik a nagy kép témájához? Miért?

Csoportos játékok:

- Ki a gyorsabb? Minden játékos megkapja ugyanazt a feladatlapot. Ki találja meg gyorsabban az összeset?
- Ha két játékosunk van, játszhatjuk egy feladatlapon is. Mindenki választ egy színes ceruzát. Aki előbb megtalálja képet, az húzhatja át, színezheti ki a nagy képen. Az nyer, aki többet megtalált.
- A kis képeket levágjuk a lap széléről. Aki megtalálta a nagy képen, ráteheti. Akinek előbb elfogynak a kis képei, az a nyertes.
- Memóriafejlesztő. Egy rövid ideig mindenki nézheti a lapokon található kis képeket, majd eltesszük a lapot. Az a feladat, hogy a gyerekeknek emlékezniük kell annyi kis képre, amennyire tudnak! Ki emlékezett többre?
- Puzzle. A keresést/színezést követően darabokra vágjuk a nagy képet.
- A gyerekeknek az a feladatuk, hogy összeilleszék a képet. A gyerekek önállóan, párokban és csapatokban is dolgozhatnak. Ki a gyorsabb?
- Barkochba. Gondoljunk az egyik kis ábrára. Körülírjuk, a gyerekeknek ki kell találni, melyikre gondoltunk. Aki kitalálja, az gondolhat következőnek. Csapatban és egyénileg is játszhatjuk. Kisebkek még nézhetik a lapot, a nagyobbak emlékezetből játszhatják.

Példák a felhasználásra:

Ki a gyorsabb?

<i>Korosztály</i>	1–2. osztály
<i>Típus</i>	verseny
<i>Idő</i>	15-20 perc

<i>Munkaforma</i>	csoportos (3-4 fő)
<i>Feladatlap</i>	Itt repül a kismadár!

A gyerekeknek mondjuk, hogy nézzék meg alaposan a nagy képet. A körülötte lévő kis képek elbújtak a nagy képen, keressék meg ezeket. Aki adott idő alatt a legtöbb képet megtalálja, az a nyertes.

Beszéljük meg!

<i>Korosztály</i>	1–2. osztály
<i>Típus</i>	beszélgetős
<i>Idő</i>	5-10 perc
<i>Munkaforma</i>	csoportos (3-4 fő)
<i>Feladatlap</i>	Mézeskalács készül!

A gyerekek beszélgessenek a képről! Segítségképpen fel lehet tenni nekik a következő kérdéseket: Mit látsz a képen? Mire készülnek a képen? Kik a szereplők? Ki tudja, hogyan készül a mézeskalács? Mikor készítjük ezt az édességet? Osszuk ki a mézeskalács receptjét! (Ha lehetőségünk van rá, el is készíthetjük a gyerekekkel.)

Vajon van az iskolában?

<i>Korosztály</i>	1–2. osztály
<i>Típus</i>	verseny
<i>Idő</i>	10 perc
<i>Munkaforma</i>	csoportos
<i>Feladatlap</i>	Óriásszendvics

A gyerekeknek az a feladatuk, hogy a lapok szélén látható ábrák közül döntsék el, hogy melyik van vajon az iskolában, és melyik biztos, hogy nincs. Ha van az iskolának udvara, akkor az is beleszámít. A gyerekeknek 3 csoportba kell gyűjteni a szavakat: 1. biztos, hogy van az iskolában, 2. biztos, hogy nincs az iskolában, 3. elképzelhető, hogy van az iskolában. Másik változat: A gyerekek szintén 3 csoportba gyűjtik a szavakat, a következők szerint: 1. a gyerekek hozzák magukkal az iskolába, 2. eleve van belőle az iskolában, 3. csak véletlenül kerülhet az iskolába.

Az a csapat nyer, amelyik a legtöbb szót helyezi el a megfelelő csoportba.

Hányat látsz?

<i>Korosztály</i>	1–2. osztály
<i>Típus</i>	verseny
<i>Idő</i>	10 perc
<i>Munkaforma</i>	egyéni
<i>Feladatlap</i>	Óriásszendvics

A gyerekeknek az a feladatuk, hogy számolják meg, a tanár kérdésében megnevezett tárgyól/élőlényből hány látható a képen. Vicces kérdést is fel lehet tenni: Hány láb látható a képen? Ki is színezhetik a számolás után.

Van benne ... hang?

<i>Korosztály</i>	1 osztály
<i>Típus</i>	színezős, fejlesztő
<i>Idő</i>	15-20 perc
<i>Munkaforma</i>	egyéni
<i>Feladatlap</i>	bármelyik

A gyerekek feladata megtalálni, hogy a pedagógus által meghatározott hang a lap melyik ábrájának nevében hallható (kis képek). Amelyikben van az adott hang, azt színezzék ki! A feladat nehezíthető, ha azt is kérjük, hogy más-más színűre színezzék ki az ábrát, ha a szó elején, végén, illetve közepén hallható a hang.

8. ÖSSZEGZÉS

Összességében elmondhatjuk, hogy egy nagyon igényes, szépen kidolgozott, gazdagon illusztrált füzetet tartunk a kezünkben. A különböző nehézségű, témájú képek kiváló lehetőséget adnak a tanórán való **differenciálásra, a gyerekek érdeklődésének felkeltésére**. Az egyéni és csoportos fejlesztések során is és a diszlexia-prevencióban is segítségünkre lehet.

A vizuális terület fejlesztésén túl a játék öröme, a flow megtapasztalása és az együttes élmény lehetősége rejtőzik a rejtett képek mindegyikében!

Vidám, izgalommal teli keresgélést kívánunk!